

Liite 7.13a

Malminetsintälupa- / jatkoaikahakemus Sompujärvi 21

Luonnonsuojelullisesti huomioitavat kohteet

Hakemusalue koostuu talousmetsävaltaisista kangasmaa-alueista ja kosteikoista, joista suurin osa on ojitettu. Alueen pohjoispäässä on Kirakkajuppuran kallio, eteläosan vaaroilla on rakkakivikkoja. Hakemusalueella on useita vesistöjä: Sompujärvi sekä alueen lävitse virtaavat Ylioja, Sompuoja, Alaoja, Kirakkajoki sekä Penikanoja. Kartta-aineistossa ei ole merkintöjä lähteistä. Hakemusalueen lähiympäristön suojelullisesti huomioitavat aluekohteet on esitetty liitekartalla (liite 7.13b).

Hakemusalueen eteläpuolella sijaitsee Natura 2000 –alueverkoston kohde *Martimoaapa-Lumiaapa-Penikat* (FI1301602), joka on suojeltu sekä erityisten suojelutoimien alueena (SAC) että lintudirektiivin mukaisena erityisenä suojelualueena (SPA). Natura-alueen suojelun perusteina on kahdeksan luontodirektiivin liitteen I mukaista luontotyyppiä (näistä neljä priorisoitua), neljä luontodirektiivin liitteen II eläinlajia ja yhteensä 23 lintudirektiivin liitteen I lintulajia. Natura-alue on perustettu luonnonsuojelualueeksi (*Martimoaavan-Lumivaaran-Penikoiden soidensuojelualue* SSA120117). Soidensuojeluohjelman aluerajaus (*Martimojärven-Kivaloitten alue* SSO120478) on jonkin verran Natura-aluetta ja soidensuojelualueetta laajempi. SSO-rajaus ulottuu pohjoisosastaan hakemuksen kohteena olevalle alueelle kahdessa kohdassa yhteensä noin 11,6 hehtaarin alalla.

Toiseksi lähin Natura-alue (FI1301802 *Ketunpesävaaran lehto* SAC, toteutettu luonnonsuojelualueeksi YSA128071) sijaitsee yli 1,6 km hakemusalueen pohjoisosan länsipuolella. Muut Natura-alueverkoston kohteet sijaitsevat yli 3 kilometrin etäisyydellä malminetsintälupahakemusalueesta. Hakemusalueen pohjoispään länsipuolella sijaitsee kaksi muuta luonnonsuojelualueita, YSA207880 *Hansin luonnonsuojelualue* (etäisyyttä 900 m) sekä *Rakan luonnonsuojelualue* YSA230301 (1,2 km). Lisäksi hakemusalueen eteläosan itäpuolella noin 500m etäisyydellä sijaitsee yksityinen suojelualue *Jannelan takametsä* (YSA234557). Muut luonnonsuojelualueet sijaitsevat yli kahden kilometrin etäisyydellä hakemusalueesta. Suojeluohjelmiin kuuluu vielä yksi rajaus 1,4 km hakemusalueen eteläpään länsipuolella Tanssikosken letto SSO120499.

Hakemusalueen pohjoispäässä sijaitsee kaksi valtakunnallisesti arvokasta kallioaluetta. Aluekohde *Kirakkajuppura* (KAO120127) sijoittuu puolittain hakemusalueelle. Kohde *Sompuojan länsipuolen kalliot* (KAO120126) puolestaan sijoittuu noin 140 metriä hakemusalueesta länteen. Muut arvokkaat kallioaluekohteet sijoittuvat reilusti yli kilometrin etäisyydelle hakemusalueesta. Hakemusalueelle ei sijoitu valtakunnallisesti arvokkaita tuuli- ja rantakerrostumia. Lähimmät kohteet ovat yli 400 metriä hakemusalueen eteläpuolelta alkava rantakerrostuma *Keski-Penikka* sekä yli 600 metriä hakemusalueen pohjoispään länsipuolella sijaitseva rantakerrostuma *Palokivalo*. Hakemusalueella tai sen lähiympäristössä ei sijaitse arvokkaita moreenimuodostumia. Lähimmillään yli 800 metrin etäisyydeltä malminetsintälupahakemusalueen itäpuolelta alkaa koskiensuojelulain nojalla suojeltu *Simojoen valuma-alue* (MUU120042). Lähin pohjavesialue on vedenhankintaa varten tärkeäksi luokiteltu (luokka 1) *Jouttiaapa* (1284553), joka sijaitsee noin 1,2 km hakemusalueelta länteen.

SAP odottaa ajantasaisia tietoja hakemusalueen uhanalaislajeista, ja tiedot tullaan liittämään hakemukseen heti kun ne on saatu. Edellinen tarkistus suoritettiin Suomen ympäristökeskuksen Eliölajit-tietojärjestelmästä vuonna 2016 (Heidi Kaipainen-Väre 26.10.2016). Tuolloin Hakemusalueella sijaitti neljä tiedossa olevaa suojeltavan lajin esiintymää. Hakemusalueen ulkopuolisilta alueilta on dokumentoitu runsaasti uhanalaisten lajien esiintymiä.

Museoviraston suojeluaineiston mukaan hakemusalueella ei tiedetä esiintyvän muinaisjäännöksiä. Lähin kohde on noin 150 metriä hakemusalueen itäpuolelta löydetty asuinpaikka *Sompuvaara* (50969). Muut kohteet sijoittuvat yli 500 metrin etäisyydelle hakemusalueen rajasta.

Malminetsintä-alueen tutkimustoimenpiteet tullaan suunnittelemaan huomioiden suojelu- ja erityiskohteet. *Martimoaavan-Lumiaavan-Penikoiden Natura-alue/soidensuojelualue* on huomioitu jo hakemusaluetta rajattaessa; Natura-alueen puoleiselle reunalle on jätetty 50 metrin suojaetäisyys. Hakemuksen kohteena olevalla alueella suoritettavat tutkimukset eivät näin ollen edellytä luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitetun arviointi- ja lausunntomenettelyn suorittamista.

Malminetsintätoimien aikana huolehditaan siitä, ettei suojeltavan lajin esiintymille tai niiden lähiympäristöön kohdisteta toimenpiteitä. Sekä arvokas kallioaluekohde (*Kirakkajuppura* KAO120127) että soidensuojeluohjelman raja-alue (*Martimoaavan-Lumivaaran-Penikoiden soidensuojelualue* SSO120478) merkitään ja huomioidaan malminetsintätoimien aikana, eikä näille kohteille kohdisteta toimenpiteitä. Lisäksi ajantasaiset tiedot petolintujen pesäreviirialueista tarkistetaan ennen töiden aloittamista Metsähallituksesta.

Suhanko Arctic Platinum Oy:n arvion mukaan suunnitelluista malminetsintätoimista ei aiheudu merkittäviä vaikutuksia muillekaan ympäristön suojelukohteille tai tiedossa oleville uhanalaisten lajien esiintymille.

Lähteet:

Museovirasto kartta-aineisto. <https://kartta.museoverkko.fi/>

Suomen ympäristökeskus Lapio latauspalvelu

Ympäristöhallinto Karpalo-tietokanta. <https://www2.ymparisto.fi/Karpalo/SilverlightViewer.aspx>

Ympäristöhallinto Natura 2000 alueet, Martimoaapa-Lumiaapa-Penikat. [http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Suojelualueet/Natura_2000_alueet/Martimoaapa_Lumiaapa_Penikat\(6233\)](http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Suojelualueet/Natura_2000_alueet/Martimoaapa_Lumiaapa_Penikat(6233))